

Mål – och budget 2018 -2020

Höstbudgeten 2017-09-26

(S, V, MP, KD, L)

Antagen av kommunfullmäktige 2017-xx-xx

Förord

All kommunal verksamhet har som mål att förbättra våra invånares välbefinnande. Det är genom att invånarna känner förtroende för kommunen som ger kommunen dess legitimitet. Öppenhet, god tillgänglighet och gott bemötande är kärnvärden som genomsyrar all verksamhet.

Bollebygds kommun har god ekonomi. 2016 hade kommunen ett stort ekonomiskt överskott och förväntas även göra ett bra resultat 2017. Överskotten läggs inte på hög utan används till att minska ökningen av låneskulden. Kvaliteten i skolan, förskolan och omsorgen är som helhet bra.

Övergripande prioritering i detta budgetförslag är kommunens verksamheter som är så viktiga för våra invånare. Vi lovar att göra vårt yttersta för att förskolan, skolan, omsorgen och kommunens övriga verksamheter ska fungera bra och på det sätt våra invånare förväntar sig.

Bollebygds kommun var 2016 en av landets snabbast växande kommuner. Det ökande invånarantalet 2016 med 3,4 % förde oss upp på plats åtta i landet vad gäller växande kommuner. Spännande att vår kommun är så attraktiv, men det är också en utmaning. Den av kommunfullmäktige fastställda vision, att vi ska vara 12 000 invånare år 2025, är just utmanande men vi ser att den är genomförbar. Men den kräver noggrann kostnadskontroll och flera kontrollstationer på vägen.

Vårt budgetförslag innebär att vi kompenserar bildnings- och omsorgsnämnden för ökat antal barn och större behov inom omsorgerna med 18 mnkr, dessutom nollställer vi det strukturella underskott nämnden dragits med i flera år. Vi ger samhällsbyggnadsnämnden resurser till utökad bemanning på miljöenheten, för framtagande av översiktsplan samt bredbandsutbyggnaden. Kommunstyrelsen får resurser att utöka ekonomistödet till nämnderna.

Kommunens ekonomiska resultatmål fastställer vi för år 2018 till drygt 2 %. Eventuellt tillkommande intäkter för kommunens tomtförsäljning kommer att användas för investeringar och därigenom minska lånebehovet. Kommunens investeringstakt är hög. Det har vi gemensamt med alla kommuner som växer. Det pågår en diskussion om kommunen ska bygga allt i egen regi, eller om det finns andra lösningar som kan användas där det är lämpligt. Samtidigt vet vi historiskt att flera av de projekt som finns i investeringsbudget av olika orsaker försenas eller får andra lösningar. De senaste åren har endast 50-75% genomförts men vi måste i budget ta höjd för 100%.

Den enskilt största investeringen de närmaste åren är byggande av en ny skola åk 7-9 i Bollebygds centralort. Den ger tung påverkan på vår investeringsbudget. Vi ser det som självklart att skolan hamnar där kommunens kommande expansion kommer ske enligt vår utvecklingsplan. Den fortsatta skolutvecklingen behöver ytterligare diskuteras.

Vi vill utveckla hela kommunen. Vi har tagit initiativ till att bygga lägenheter i Töllsjö, både i kommunens och bostadsstiftelsen Bollebos regi. Planeringsarbetet pågår och vi hoppas att de första lägenheterna ska stå färdiga i slutet av 2018. För utvecklingen av Olsfors/Hultafors har en diskussion inletts. Där finns en förväntan att den utvecklingsplan som togs fram börjar förverkligas.

Övrigt som kan nämnas; vi vill utveckla kulturarbetet, fortsätta arbetet med tillgänglighet och samverka med olika samhällsorganisationer, vi vill bygga ett 2,5 km elljusspår på Rinna, vi vill ge Bollebygds Ridklubb och föreningen Bollekollen investeringsbidrag på 492 tkr respektive 500 tkr.

Peter Rosholm (S), Sassi Wemmer (MP), Tomas Ridell (V), Eivor Carlsson (KD), Hannu Sutinen (L)

Vision, styrmodell och mål

Vision 2025

Bollebygds kommuns vision

Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge

Bollebygd med 12 000 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygd är människorna trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörsandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetter flygplats och Göteborgs Hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner. Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. En ny styrmodell fastställdes i början på 2016.

Övergripande mål, nämndmål och nyckeltal

Kommunfullmäktige utöver styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar

samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut. För att begränsa antalet nämndmål kompletteras nämndmålen med ett antal nyckeltal.

Nedan redovisas av kommunfullmäktige angivna nämndmål 2018 kopplat till kommunens övergripande mål.

Ökat arbetsdeltagande

Kommunstyrelsen

- Kommunen ska senast 2018 vara bland de 50 kommuner som rankas högst i Svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat. Förvaltningen ges i uppdrag att undersöka alternativa sätt att mäta företagsklimatet.
- Vid upphandling ska kollektivavtal (eller motsvarande) och meddelarskydd krävas där detta är relevant
- Sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder)
Speciellt fokus på traditionella kvinnodominerade arbetsplatser. Där vi ser en hög sjukfrånvaro. Viktigt att inte enbart se på åtgärder på individnivå utan även uppmärksamma strukturella orsaker.
- Öka andelen heltidsarbetande enligt gällande kollektivavtal mellan SKL (Sveriges kommuner och landsting) och kommunal, Heltid som norm. (Gäller samtliga nämnder)

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Skapa ökade möjligheter till sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden

Samhällsbyggnadsnämnden

- Andel hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 90 procent vid utgången av år 2020

Trygga och goda uppväxtvillkor

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan.
- Alla barn ska ha tillgång till en förskola där verksamheten är lärorik
- Alla elever i fritidshemmet ska ha tillgång till en verksamhet där deras utveckling och lärande stimuleras samt erbjuder dem en meningsfull fritid och rekreation.
- Kommunen ska tillse att det finns tillgång till familjehem, hem för vård och boende och stödboende i egen regi.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Främja goda matvanor i verksamheterna förskola/ skola
- Andel ekologiska livsmedel, av totalt livsmedelsinköp i verksamheterna, ska fortsätta att öka och inte understiga 40 % vid utgången av 2020

Åldrande med livskvalitet

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Äldre ska kunna åldras med bibehållet oberoende

Utveckla förutsättningarna för ett gott åldrande med god hälsa

Andelen äldre ökar och fler än någonsin får uppleva hundraårsdagen. Det

finns goda

belägg för att hälsofrämjande aktiviteter sent i livet ger positiva effekter på äldres möjligheter att bevara sin goda hälsa.

Samhällsbyggnadsnämnden

- Fler av kommunens lokaler ska vara tillgänglighetsinventerade och inlagda i VGR:s tillgänglighetsdatabas
- Andel personer som ser fram emot måltiden (kundnöjdheten) mitt på dagen ska öka inom äldreomsorgen

Hållbar livsmiljö

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Anhörigstödet ska utvecklas
- Antalet kulturaktiviteter i kommunen ska öka
Kulturen skapar ett gemensamt sammanhang för våra invånare som främjar tillhörighet och breddade kunskaper. Kommunen ska aktivt samarbeta med regionens kulturutbud för att kunna ta del av dess resurser.
- Verksamheterna ska skapa en tillgänglig miljö utifrån var och ens egna möjligheter
- Ökat samarbetet med idrotts- och fritidsföreningar, byalag, pensionärsorganisationer, kyrkor och andra utvecklingsgrupper. *Utveckla forum för återkommande dialog.*

Samhällsbyggnadsnämnden

- Giftfria inomhusmiljöer för barn och unga ska främjas
- Bostäder i olika upplåtelseformer (hyresrätter, bostadsrätter och egna hem) med olika storlek, arkitektur och standard ska eftersträvas.

Nyckeltal

Tabell 1 Nämndernas nyckeltal 2018

Nämnd	Nyckeltal	Aktuellt värde	Datum för värde	Grön	Gul	Röd
KS	Befolkningsutveckling, %	3,7%	20161231	>2	1,3-1,9	< 1,2
KS	Arbetslöshet 16-64 år, %	1,7%	20161231	<3	3-4	>4
KS	Arbetslöshet 18-24 år, %	1,7%	20161231	<4	4-5	>5
KS	Nöjd-Region-Index	57	2016	>60	57-60	<57
KS	Nöjd-Medborgar-Index	46	2016	>53	50-53	<50
KS	Nöjd-Inflytande-Index	38	2016	>40	37-40	<37
KS	Hållbart medarbetarengagemang	77	2016	>80	65-79	<64
KS	Trygg och säker kommun (ranking)	10	2016	<25	25-100	>100
KS	Antal anmälda fall av skadegörelse per 1000 invånare	5,5	2015	<5	5-10	>10
SBN	Utläckage vattenledningsnäten: - Olsfors - Töllsjö - Bollebyvd	42 % 23 % 9 %	2016	<20	20-30	>30
SBN	Andel nöjda kunder av dem som varit i kontakt med kommunen i tekniska frågor ska minst ligga över snittet i riket (53%) Källa: Kritik på teknik	53	2015	>55	50-55	< 50
SBN	Mängd insamlat hushållsavfall (kg/person). Källa: avfall web	464 kg	2015	<416	416-520	> 520
SBN	Andel av kommunens tjänstefordon som är miljöklassade	6,8 % 7,1 %	201 2015	>10 %	10-24 %	< 25%

BON	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	18,0	2015	>17	14-16	<13
BON	Meritvärde i år 9, lägeskommun, genomsnitt 17 ämnen	233	2016	>225	215-224	<214
BON	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	80	2016	>81 %	78-80	<77 %
BON	Invånare 16-64 år som är arbetslösa el. i konjunkturberoende program, andel	4,1	2016	< 5,0	5,1-5,9	>6,0
BON	Utförd och dokumenterade smärtskattningar med validerat instrument sista levnadsveckan , andel i %.	76,9	2016	> 75%	42-74	< 41 %
BON	Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	13	2015	>25	16-24	< 15
BON	Anställda i förskolan, andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen	48	2015	>75	41-74	<40
BON	Brukare med mer än 120 timmar/månad hemtjänst	3	2016	>1	1-2	< 3

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet "god ekonomisk hushållning":

"Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar:"

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller ej krävs att det formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten står i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Kommunfullmäktige beslutar i budget om övergripande mål för respektive styrelse och nämnds verksamhet vilka är i av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

Kommunstyrelsen

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 procent av intäkterna för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 % av kommunens investeringar finansieras med egna medel

Bildnings- och omsorgsnämnden

- All verksamhet skall så långt som möjligt bedrivas inom kommunen. Hemmaplanslösningar ska eftersträvas och ökas kontinuerligt, så att alla kommuninvånare i möjligaste mån kan erbjudas verksamhet i hemkommunen

Ekonomi

Intäkter under planperioden 2018-2020

2.1.2 Skatter och statsbidrag 2018-2020

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas i detta dokument uppgå till 9 197 den 1:e november 2017, vilket motsvarar en ökning med 113 invånare jämfört med 1:e november 2016. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2017-08-17. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21,59.

Tabell 2: Skatter och generella statsbidrag 2018-2020 (tkr)

År	2018	2019	2020
Invånare, 1 nov föregående år	9 197	9 290	9 384
Utveckling skatteunderlag %	4,1 %	3,6 %	3,5%
Förvärvsinkomster, skattekoronor	2 016 149	2 088 730	2 161 836
Skattesats	21,59	21,59	21,59
Skatteintäkt, tkr	435 287	450 957	466 740
Inkomstutjämning	69 897	72 425	74 959
Regleringsbidrag/ avgift, tkr	-1 687	-2 563	-3 480
Kostnadsutjämning, tkr	-644	-650	-657
LSS-utjämning tkr	-5 121	-5 173	-5 225
Kalkyl Kommunal fastighetsavgift	18 295	18 295	18 295
Del av välfärdsmiljarderna	1 851	1 851	1 851
Summa skatter och statsbidrag, tkr	517 878	535 141	552 483

De olika delarna i det kommunala utjämningsystemet består av nedanstående delar. Syftet med utjämningsystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Inkomstutjämning utjämnar skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting. Från 2005 är det staten som genom ett bidrag betalar huvuddelen av inkomstutjämnningen. Samtidigt avskaffades det generella statsbidrag som tidigare utgick till kommuner och landsting. Systemet utgår från det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattekraften). Underlaget för kommuners inkomstutjämning beräknas som skatteutjämningsunderlaget minus kommunens eget skatteunderlag. Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa.

Regleringsbidrag: statens finansiering av inkomstutjämnningen styrs av utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget. Eftersom staten inte vet på förhand vad kostnaden för inkomstutjämnningen blir ingår i utjämningsystemet en regleringspost i form av regleringsbidrag/regleringsavgift. Denna post används för den ekonomiska regleringen av den kommunala finansieringsprincipen samt för att reglera effekterna av andra åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp som staten beslutat tillföra får kommuner eller landsting ett regleringsbidrag på kvarvarande belopp och vice versa.

Kostnadsutjämnningen syftar till att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Utjämnningen ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera denna service, det vill säga sådana skillnader som inte kommuner och landsting inte själva kan råda över. Utjämnningen ska däremot inte ske för kostnadsskillnader som beror på skillnader i vald servicenivå, kvalitet, avgiftssänkning och effektivitet.

Del av de välfärdsmiljarderna avser den som fördelas efter flyktingmottagande, delen som fördelas efter antalet invånare ingår under inkomstutjämning.

Driftbudgetramar 2018

Aktuell budget

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

Effekt fattade beslut/ justeringar

Här redovisas konsekvensen av beslut som är fattade efter det att föregående års budgetram beslutades i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

Beloppet under bildnings- och omsorgsnämnden avser ökad ram för kapitalkostnader för konstgräsplan Olsfors, Stationshuset samt hyreskostnader för de byggnader som inte avvecklades enligt plan med anledning av ombyggnationen av Bollebygdskolan.

Sänkt intern ränta innebär lägre kostnader för samtliga nämnder vilket justerats.

I och med valåret 2018 tillförs valnämnden medel för detta.

Sveriges kommuner och landsting (SKL) har aviserat en höjning av det så kallade po-pålägget (arbetsgivaravgifter) på grund av ökade kostnader för avtalspensioner. Totalt 2,1 mnkr har tillförts nämnderna.

Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexeras. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkt- och kostnadslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse).

Befolkningsförändringar

Bildnings- och omsorgsnämnden kompenseras för ökade volymer inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg.

För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet. Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar hanteras särskilt. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2018.

Tabell 3: Aktuella prestationer i budgetramar 2018

Prestationer	2017	Förändring	2018
Förskola	520	40	560
Fritidshem	475	85	560
Förskoleklass	131	4	135
Grundskola inkl särskola	1 100	60	1 160
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	296	42	338
Hemtjänst	126	4	130
Särskilt boende	78	1	79

Utöver dessa ökade prestationer tillförs Bildnings- och omsorgsnämnden medel för fler insatser inom LSS. Totalt uppgår ersättningen för befolkningsförändringar till 18 000 tkr för bildnings- och omsorgsnämnden. Även övriga nämnder påverkas av att kommunen växer, följande har tillförts budgeten 2018:

- Förstärkning individ- och familjeomsorgen, **-5 000 tkr**
- Förstärkt administration kommunstyrelseförvaltningen, **-1 200 tkr**
- Volymökning IT, **-400 tkr**
- Personalförmåner, **- 200 tkr**
- Fackliga företrädare, **-200 tkr**
- Översiktsplan, **- 1 000 tkr**
- Underbemanning, miljöskydd, **-300 tkr**

- Bredbandsutbyggnad, **-250 tkr**
- Samförläggning, bredband, **-700 tkr**
- Va, **-1 000 tkr**
- Volymökning, fordon, **-200 tkr**

Förstärkningen av Va-budgeten avser ett första steg att finansiera den kommande kostnadsökningen med anledning av spillvattenledning, Gryaab

Ramen för skolskjutsar minskas med **1 200 tkr**

Politiska prioriteringar, övrigt

Bollebygds ridklubb har inkommit med en ansökan avseende byggande av stall samt byggnad

för personal och uppehållsutrymmen. Totalt är investeringen på 3,5 mnkr där kommunens

bidrag är 1,4 mnkr fördelat på tre år, 2017-2019. I denna budget anslås 492 tkr för 2018.

Bollekollens sportklubb har inkommit med ansökan avseende diverse projekt som syftar till utveckling av anläggningen. I denna budget anslås 500 tkr för delfinansiering.

Förändringsuppdrag

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringskrav.

Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad. 2018 är förändringsuppdraget 0,7 % för bildnings- och omsorgsnämnden samt 1,0 % för övriga nämnder.

Tabell 4: Förändringsuppdrag per nämnd 2017

	KS	BON	SBN
Generellt förändringsuppdrag	-570	-2 776	-353

Ofördelad budget

Här reserveras medel som främst är avsedda för att kompensera för oförutsedda kostnader, dock inte volymökningar. Rutinen för att erhålla medel ur denna ofördelade budget är att framställan ska till kommunstyrelsen i god tid före bokslut så att beslut hinner tas innan bokslut behandlas i respektive nämnd. För år 2018 finns medel avsatta för ofördelad budget med 2 000 tkr.

Lönerörelse

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymme som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar. I budget 2018 uppgår indexeringen för löner till 3 procent totalt för kommunen. Denna indexering innebär ett utrymme varierande lönenivåer beroende på prioriteringar av olika yrkesgrupper.

Räntenetto

Här budgeteras kostnader för räntenetto som uppstår med anledning av bland annat lånefinansiering.

Tabell 5: Driftbudgetramar enligt budgetmodell 2018 (tkr)

	Aktuell	Eff fattade	Justeringar	Befolkn	S:a exkl	Index	S:a inkl	Pol	S:a exkl	Förändr	Summa
Budgetram	budg 17	beslut		förändr	index		index	priori.	faktor	uppdrag	
Bildnings- och omsorgsn	-364 766	-3 180	900	-18 000	-385 046	-2 230	-387 276	-5 000	-392 276	2 776	-389 500
Samhällsbyggnadsn	-32 220	-170	350		-32 040	-163	-32 203	-3 450	-35 653	353	-35 300
Kommunstyrelsen	-55 590	-130	150		-55 570	-600	-56 170	-800	-56 970	570	-56 400
Jävsnämnd	-70				-70		-70		-70		-70
Kommunfullmäktige	-1 363				-1 363	-27	-1 390		-1 390		-1 390
Revisionen	-809				-809	-16	-825		-825		-825
Valnämnd	-47		-133		-180		-180		-180		-180
Överförmyndare	-750				-750	-15	-765		-765		-765
Summa	-455 615	-3 480	1 267	-18 000	-475 828	-3 051	-478 879	-9 250	-488 129	3 699	-484 430

Ofördelad budget		-2 000
Lönerörelse 2017		-7 200
Lönerörelse 2018		-8 100
Anläggningsbidrag		-992
Räntenetto		-4 000
Summa		-506 722
Skatter & Statsbidrag		517 878

Resultat	11 156
-----------------	---------------

Driftbudgetramar 2018-2020

Tabell 6: Driftbudgetramar 2018-2020 (tkr)

Nämnd	2018	2019	2020
Kommunfullmäktige	-1 390	-1 417	-1 444
Revisionen	-825	-841	-857
Valnämnd	-180	-180	-57
Överförmyndare	-765	-780	-795
Kommunstyrelse	-56 400	-56 500	-56 600
Bildnings- och omsorgsnämnd	-389 500	-397 700	-406 900
Samhällsbyggnadsnämnd	-35 300	-35 300	-35 350
Jävsnämnd	-70	-70	-70
Summa nämnder	-484 430	-492 788	-502 073
Ofördelad budget	-2 000	-2 000	-2 000
Lönerörelse	-15 300	-22 500	-30 000
Anläggningsbidrag	-992	-480	
Finansförvaltningen		-1 000	-1 700
Räntenetto	-4 000	-4 500	-5 500
Summa centralt	-22 292	-30 480	-39 200
Summa verksamhetens nettokostnader	-506 722	-523 268	-541 273
Skatter & Statsbidrag	517 878	535 141	552 483
Budgeterat resultat	11 156	11 873	11 210

2.4 Resultaträkning 2018-2020

Tabell 7: Resultaträkning 2018-2020

Belopp i tkr	Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	85 000	87 500	90 000
Verksamhetens kostnader	-567 538	-583 768	-601 073
Avskrivningar	-20 000	-21 500	-23 000
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-502 722	-517 768	-534 073
Skatteintäkter	435 300	450 900	466 700
Generella statsbidrag och utjämning	82 578	84 241	85 783
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-4 000	-5 500	-7 200
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	11 156	11 873	11 210
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	11 156	11 873	11 210

Balans- och finansieringsbudget 2018-2020

Tabell 8: Balansbudget 2018-2020 (tkr)

Belopp i mkr	Budget	Prognos	Prognos
TILLGÅNGAR	2018	2019	2020
Anläggningstillgångar	525 156	660 029	750 239
Omsättningstillgångar	117 000	126 000	125 000
SUMMA TILLGÅNGAR	642 156	786 029	875 239
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början	258 000	269 156	281 029
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Årets resultat	11 156	11 873	11 210
Summa eget kapital	269 156	281 029	292 239
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	28 000	30 000	32 000
Summa avsättningar	28 000	30 000	32 000
Skulder			
Långfristiga skulder	265 000	395 000	471 000
Kortfristiga skulder	80 000	80 000	80 000
Summa skulder	345 000	475 000	551 000
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	642 156	786 029	875 239

Tabell 9: Finansieringsbudget 2018-2020 (tkr)

	Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	11 156	11 873	11 210
Justering för av - och nedskrivningar	20 000	21 500	23 000
Justering för gjorda avsättningar	0	0	0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	31 156	33 373	34 210
Förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
Förändring av rörelsekapital			
Kassaflöden från den löpande verksamheten	31 156	33 373	34 210
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella tillgångar	-83 280	-167 350	-111 250
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	-0	-0	-0
Försäljning av finansiella tillgångar	0	0	0
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-83 280	-167 350	-111 250
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring långfristiga skulder	52 000	130 000	76 000
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
Kassaflöden från finansieringsverksamheten	52 000	130 000	76 000
Årets kassaflöde	- 124	- 3 977	-1 040
Likvida medel vid årets början	40 000	39 876	35 899
Likvida medel vid årets slut	39 876	35 899	34 859

Investeringsbudget 2018, plan 2019-2020

Kommunen är sedan ett par år tillbaka i en period av stora investeringar. Dessa har bland annat utgjorts av byggnation ny skola, exploateringar m m. Investeringarnas sammanlagda storlek medför att kommunens finansiella ställning försvagas.

Investeringsbudgeten inklusive exploateringar uppgår under de kommande tre åren (2018-2020) till drygt 360 mnkr, att jämföra med kommunens totala anläggningstillgångar vid utgången av 2016, 414 mnkr. Ifall man även tar

hänsyn till de investeringar som görs under 2017 kommer de samlade anläggningstillgångarna fördubblas mellan 2017 och 2020.

Eftersom kommunens investeringsutrymme under perioden, det vill säga den andel av investeringar som kan genomföras med egna medel, enligt budget uppgår till 99 mnkr kommer ca 260 mnkr att behöva finansieras genom lån under perioden. Den ingående totala låneskulden vid 2017-års utgång beräknas till 213 mnkr ifall ytterligare 30 mnkr lånas upp under 2017.

Tabell 10 Utveckling av låneskuld 2018-2020 (tkr)

	Ingående låneskuld	2018	2019	2020
Upptagande av nya lån		52 000	130 000	76 000
Total låneskuld tkr	213 000	265 000	395 000	471 000

Investeringar och exploateringar för kommande år är budgeterat och planerat enligt nedanstående tabell.

Tabell 11: Investeringsram 2018-2020 (tkr)

Investeringsram tkr	2018	2019	2020
Exploatering	28 250	43 750	6 500
Kommunstyrelsen	2 100	2 600	2 100
Bildnings- och omsorgsnämnden	1 850	1 450	1 300
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad vht	43 650	103 550	90 850
Samhällsbyggnadsnämnden, avgiftsfinansierad vht	7 430	16 000	10 500
Summa tkr	83 280	167 350	111 250

Av bilaga 1 framgår hur investeringsramen för respektive år fördelas på investeringsobjekt för perioden 2018-2020.

Bilaga 1

Investeringsbudget (inklusive exploateringar) 2018 samt plan för 2019-2020

Objekt	2018	2019	2020	totalt
<u>Park, fritid</u>				
Tingshusparken	2 500			2 500
<u>Gata</u>				
Kommunala gång & cykelvägar	1 500	1 500	1 500	4 500
<u>Fastighet</u>				
Ny skola, förskola, idrottshall	8 000	90 000	78 000	176 000
Anskaffning, anpassning kontor	150	150	150	450
Strategiska mark- och fastighetsförvärv	25 000	10 000	10 000	45 000
Tillgänglighetsanpassningar, fastighet	1 200			
Lägenheter, Töllsjö	40 000			
Försäljning lägenheter, Töllsjö	-40 000			
<u>Kommunkansli</u>				
IT	1 500	2 000	1 500	5 000
Reinvesteringar	600	600	600	
<u>Bildnings- och omsorgsnämnden</u>				
Årligt anslag reinvesteringar	1 300	1 300	1 300	
Inventarier HVB-boende	200			
Inventarier LSS-boende	200			
Inventarier förskoleavdelning	100	100		
Inventarier klassrum	50	50		
<u>Samhällsbyggnadsnämnden</u>				
Fiber	800	700		
Årligt anslag reinvesteringar	1 200	1 200	1 200	
System- och uppgraderingskomplettering	300			
Elljusspår Rinna	3 000			
Delsumma skattefinansierad verksamhet	47 600	107 600	94 250	
<u>Renhållning</u>				
Åtgärder på Råssa ÅVC	1 430			8 900
<u>Va</u>				
Reservvattenförsörjning Bollebygd	1 000	7 500	6 500	15 000
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	500	4 000		5 000
Övervakningssystem VA-verken	500	500		1 000
Reinvesteringar VA-nät	4 000	4 000	4 000	
Delsumma intäktsfinansierad verksamhet	7 430	16 000	10 500	

<u>Exploateringar</u>				
Exploatering Prästgården	5 000	5 000		10 000
Exploatering Prästgårdsgärdet/ Fjällastorp		10 000		10 000
Exploatering Bergadalen etapp 2, VA	3 000	3 000		6 000
Exploatering Bergadalen etapp 2, Gata	5 000	4 000		9 000
Exploatering Getabrohult/ Grönkullen	5 000	15 000		20 000
Malmgården GC-väg	250	250		500
Malmgården, Gästgivarvägen	3 000			3 000
Järnvägsutredning, resecentrum	500	500	500	1 500
Exploatering ny stadsdel	5 000	5 000	5 000	15 000
Diverse plan kostnader	1 500	1 000	1 000	3 500
Summa exploateringar	28 250	43 750	6 500	
Totalsumma	83 280	167 350	111 250	

Ny redovisningsmodell

Tidigare redovisades tomtförsäljningar som en intäkt inom respektive exploatering. I praktiken innebar detta att kostnader för en exploatering och intäkten redovisades i en gemensam post, t ex kostnader 10,0 mnkr intäkter 9,0 mnkr där mellanskillnaden redovisades som en tillgång i balansräkningen. Detta ansåg RKR (Rådet för kommunal redovisning) stred mot god redovisningssed eftersom betydande tillgångar i form av gator, vägar, park osv inte redovisades utan var ”bortkvittat” mot intäkter. Från och med försäljning av Tyftet 2 och framåt avser Bollebygd följa rådet från RKR avseende exploateringsredovisning där intäkterna redovisas direkt över resultatet. Detta kommer innebära att resultatet för enstaka år kommer variera beroende på vilken omfattning försäljning av tomter har skett.

Avseende VA redovisas den enligt praxis, VA-åtgärder bokförs som en tillgång och skrivs av på 30-60 år, anslutningsavgifter periodiseras där 10 % intäktsbokförs år 1, resterande del fördelas på ytterligare 49 år. Syftet med

denna redovisning är att få en så jämn fördelning mellan kostnader och intäkter som möjligt.